

Stichting DUPAN
Bronland 12-D
Campus Universiteit Wageningen

Postbus 249
6700 AE Wageningen
info@dupan.nl

Verschijnt 4 x per jaar
Jaargang 8

Op 1 juni 2010 sloegen de verenigingen van de palingkwekers, -handelaren en -vissers de handen ineen om de paling in Nederland te helpen. Zij richtten de Stichting DUPAN op. In datzelfde jaar ontstond het Duurzaam Paling Fonds, in 2017 opgevolgd door het Europese Eel Stewardship Fund. DUPAN hanteerde van meet af aan het motto: samenwerken aan een duurzame palingsector. Daarover berichten we graag in het DUPAN-Journaal.

www.dupan.nl

Flinke stappen in het voortplantingsonderzoek

In Wageningen worden flinke stappen gezet in het voortplantingsonderzoek. Er is de afgelopen drie jaar hard gewerkt om een protocol te ontwikkelen voor het maken van goede ouderdieren en dat betaalt zich inmiddels uit.

Dit eerste half jaar van 2018 zijn er al van achttien verschillende palingvrouwtjes larven verkregen door de eieren af te strijken en te bevruchten. Deze Friese vrouwtjesalen, die afgelopen najaar nog werden gevangen, zijn met minder kunstmatige ingrepen als voorheen geslachtsrijp gemaakt. Maar ook van palingen die als poot-aaltjes werden binnengehaald en vervolgens in het lab hun levenscyclus

versneld hebben doorlopen, zijn inmiddels larven verkregen.

De larven worden tot 10 dagen in leven gehouden in een speciaal ontwikkelde opstelling om eitjes en larven op te kweken. Vanaf 12 dagen beginnen de larven te eten en dus er wordt gewerkt aan het ontwikkelen van geschikte diëten.

Het EELRIC fase 2 project wordt mogelijk gemaakt door Stichting DUPAN en de Europese Unie, Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij.

Europese Unie,
Europees Fonds
voor Maritieme zaken
en Visserij

Haringhandel helpt de palingstand

Woensdag 13 juni ontving DUPAN's voorzitter Alex Koelewijn een cheque van 10.000 euro voor het Eel Stewardship Fund.

Het betrof een onverwacht grote opbrengst van een geveild vaatje haring in Bunschoten-Spakenburg bij de start van het haringseizoen. De verenigingen van visspecialisten (VNV) en ambulante vishandel (CVAH) boden het vaatje aan en besloten de opbrengst ervan aan DUPAN te schenken. Alex Koelewijn bedankte de gulle gevers en gaf aan dat het geld zeker zal bijdragen belangrijke projecten voor verbetering en goed beheer van de palingstand in Nederland.

Nieuwe standaard voor een verantwoorde palingsector gepubliceerd

De Sustainable Eel Group (SEG) heeft een nieuwe standaard gepubliceerd voor de palingsector. De standaard is gericht op een verantwoorde visserij, handel en verwerking van Europese paling.

De Europese palingstand is de afgelopen decennia sterk gedaald. De sector kan veel doen om de natuurlijke palingstand te verbeteren. Daarnaast bestaat er een aanzienlijke illegale handel in paling vanuit de EU naar Azië. Goed toezicht op en beheer van de palingstand is daarom nodig. In de nieuwe SEG Standaard zijn daarvoor effectieve maatregelen vastgelegd.

Andrew Kerr, voorzitter van de Sustainable Eel Group, zegt dat de publicatie van de nieuwe standaard een belangrijke stap is in de richting van volledig traceerbare en verantwoorde paling voor consumenten:

"Met de SEG-standaard kunnen bedrijven aantonen dat zij verantwoordelijk omgaan met de

palingstand en bijdragen aan het herstel ervan. De nieuwe standaard kwam tot stand na een evaluatie- en consultatieperiode van 18 maanden. Gedurende die tijd werd belangrijke input geleverd door een groot aantal organisaties uit heel Europa. Hierdoor bevat de nieuwe standaard de best mogelijke inzichten voor een verantwoord beheer van de palingstand."

De SEG-standaard versie 6.0, is ontwikkeld als onderdeel van de aanvraag voor lidmaatschap van de ISEAL Alliance. ISEAL biedt een onafhankelijke certificering en betrouwbaarheid voor duurzaamheidsnormen. SEG bevindt zich nu in de laatste fase voor een Associate ISEAL-lidmaatschap.

SEG pleit in Brussel voor strenger toezicht glasaalsmokkel

Europa's eigen ivoorhandel, zo noemt de Sustainable Eel Group (SEG) de omvangrijke smokkel in glasaal vanuit Europa naar Azië. Met prijzen die oplopen tot 1.500 euro per kilo glasaal (3.000 jonge palinkjes) is de smokkel de laatste jaren uitgegroeid tot ongekende proporties: naar schatting verdwijnt zo'n 25% van de totale jaarlijkse aankomst van glasaal in de illegaliteit. De illegale handel vormt een bedreiging voor alle goede inspanningen die sinds 2009 via de Europese Aalverordening door overheden en de sector worden genomen. Op woensdag 20 juni organiseerde SEG een bijeenkomst EU-parlementariërs om de ernst van de smokkelproblematiek hoog op de EU-agenda te krijgen.

De bijeenkomst met de naam "Save the European Eel" werd voorgezeten door EU-parlementariërs Ulrike Rodust uit Duitsland en Ricardo Serrão Santos uit Portugal. Zij namen het voortouw om in Europa een breder begrip voor de problematiek te vragen. Andrew Kerr van

de Sustainable Eel Group was die dag de gastheer.

De presentatie werd bijgewoond door verschillende parlementsleden met hun adviseurs en door vertegenwoordigers van onder andere SEG, DUPAN, Good Fish Foundation en de Europese sportvisserij-organisatie EAA.

Uitzet van pootaal in Elburg en Vinkeveen

Hengelsportvereniging Ons belang zette zo'n 4.500 jonge pootaaltjes uit in het Drontermeer. De helft daarvan werd gesponsord door het ESF.

Beroepsvissers kochten zo'n 9.000 pootaaltjes in en zetten die uit in de Vinkeveense plassen. Een maand eerder zetten zij ook al 48.880 glas-

aaltjes uit. Ook toen weer met 50% bijdrage van het ESF. Een aantal dat DUPAN via het ESF graag verdubbelde tot ruim 18.000 stuks.

DUPAN sponsort via het ESF private initiatieven voor het uitzetten van glas- en pootaal. Het ESF draagt bij in 50% van de kosten voor de aankoop van jonge paling. Daarvoor

moet wel aan bepaalde voorwaarden worden voldaan. De belangrijkste zijn dat er goede natuurlijke omstandigheden voor paling zijn om op te groeien en volwassen paling zelfstandig of via Paling over de Dijk het gebied kan uittrekken.

Meer informatie via info@dupan.nl

Herbevolking met jonge paling in Friese boezem

Woudsend / Wageningen, 6 juni 2018 – Stichting DUPAN heeft woensdag 6 juni in samenwerking met het ministerie van Economische zaken 517.000 jonge palinkjes uitgezet in Friesland, voor de bevordering van de palingstand in Nederland.

Friese beroepsvissers van netVISwerk zetten de ruim een half miljoen palinkjes verspreid over de Friese meren en boezem in het water. De jonge paling, zogenaamde pootaal, kwam begin dit jaar als glasaal aan bij de Franse kust. De afgelopen maanden hebben ze in een Nederlandse kwekerij doorgebracht om groter en sterker te worden, en zijn ze van glasaal (doorzichtig) veranderd in

pootaal. Ze zijn nu weer vrijgelaten om de Friese wateren te herbevolken. Dat levert een direct natuurvoordeel op: in veel gebieden waar grote hoeveelheden glasaal voor de Europese kustbarrières zich ophopen, zoals de Engelse en Franse riviermondingen, zou anders het overgrote deel sterven. Door ze in het zoete water uit te zetten kan een groot deel overleven.

Glasaal wordt meegevoerd door oceaanstromingen vanaf hun geboorteplek in de 6.000 kilometer verderop gelegen Sargassozee (Bermudadriehoek). De jonge palingen kunnen niet zelfstandig langs de Europese kustbarrières komen, om zoetwater te bereiken waar ze op kunnen

Dozen met palinkjes op kade

Inladen

groeien. In heel Europa geldt daarom de verplichting om jonge paling in zoetwater uit te zetten. Dit ligt vast in de Europese Aalverordening en het Nederlands Aalbeheerplan.

Te water

De pootaal wordt uitgezet in door de overheid geselecteerde gebieden. Wanneer ze tot volwassen palingen (zogenaamde schieralen) zijn uitgegroeid, kunnen ze vanuit deze gezonde leefgebieden naar de Atlantische Oceaan zwemmen om in de Sargassozee voor nageslacht te zorgen.

Dit herbevolkingsproject wordt mede mogelijk gemaakt door het ministerie van EZ. Voor de aankoop van glas- en pootaal is steun verleend vanuit het Europees Fonds voor Maritieme zaken en Visserij.

De uitzet in Friesland wordt mede mogelijk gemaakt door de Friese beroepsvissers van netVISwerk.

Europese Unie,
Europees Fonds
voor Maritieme zaken
en Visserij

Tienduizenden jonge palingen voor Kampen e.o.

Op zaterdag 2 juni zijn in de gemeenten Kampen en Zwartewaterland zo'n 40.000 jonge palingen uitgezet in het Ganzendiep, De Goot en het Zwartewater. Dit gebeurde op initiatief van peurvereniging KIJG die hiermee haar 10-jarige traditie viert en daarom extra veel geld uittrok om de jonge palingen te financieren. KIJG organiseerde dit natuurproject in samenwerking met de Stadserven Kampereiland e.o., de gemeenten Kampen en Zwartewaterland en Stichting DUPAN.

De peurvereniging bracht via haar leden en door een donatie van de Stadserven Kampereiland e.o. het geld bijeen voor 20.000 palinkjes. Daarnaast ontving de vereniging een bijdrage van de gemeenten Kampen en Zwartewaterland. DUPAN heeft via het Eel Stewardship Fund® het totaal aantal palinkjes verdubbeld tot 40.000 stuks.

De leden van de peurvereniging – de peurders – vangen paling op geheel traditionele wijze met een peur. Dat is een kluwen wormen, die aan een korte stok in het water wordt

gehangen. Doordat palingen zich aan de wormen vastzuigen, kan de peurder palingen met een snelle handbeweging uit het water halen. De hoeveelheid paling die KIJG uitzet, is vele malen groter dan er door de 20 actieve leden van de peurvereniging op jaarbasis wordt gevangen. Per saldo hebben zij door de uitzet een positief effect op de palingstand.

Vanuit het Ganzendiep en De Goot heeft de uitgezette paling de

mogelijkheid naar het IJsselmeer te zwemmen. Als de palingen na tien tot vijftien jaar volwassen zijn kunnen ze van daaruit naar zee zwemmen, richting de Sargassozee. Op die plek zullen ze voor jongen zorgen, die in de winter en in het vroege voorjaar via de golfstroom weer naar de Europese kusten komen.

De uitzetdag van peurvereniging KIJG werd dit jaar voor de tiende maal op rij gehouden.

Monitoring van glasaal in Den Oever

Enkele jaren geleden is in Den Oever een vispassage aangelegd, waarmee glasaal vanaf de Noordzee en de Waddenzee het IJsselmeer kan bereiken. Deze vispassage ligt op zeer korte afstand van de locatie waar sinds 1938 jaarlijks in opdracht van de overheid door WMR glasaal wordt bemonsterd voor de bepaling van de zogenaamde glasaalindex. Deze index vormt een belangrijke bouwsteen voor het Nederlandse aalbeleid en wordt sinds het begin op dezelfde manier uitgevoerd.

Afgelopen periode van 1 april tot en met 30 juni werd dagelijks gemonitord hoeveelheid glasaal de vispassage bij Den Oever passeerde. Het onderzoek is een samenwerking van DUPAN en Rijkswaterstaat.

Het bleek dat er in de bovengenoemde onderzoeksperiode elke dag glasaal door de vispassage trok. Er waren grote schommelingen in de hoeveelheid glasaal die door de vispassage naar het IJsselmeer trok. Dat varieerde

van enkele tientallen tot meer dan 16.000 glasalen per dag. Maar wat echt opviel is dat er in juni ook dagelijks glasaal naar binnen kwam, op andere momenten dus dan we gewend. Soms meer dan 10.000 per dag! Hierdoor lijkt het erop dat de periode waarin glasaal aan de Nederlandse kusten verschijnt in de loop der jaren aan het verschuiven is. Wellicht het nader onderzoeken waard.

